

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Адреса: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK IX. 4. 47 (943). ВІСНОК, 19. КВІТНЯ 1927. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, APRIL 19th, 1927. No. 47 (943). VOL. IX.

СЕРЕД КИТАЙСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ НАСТУПИВ РОЗКОЛ

ГЕНЕРАЛ ЧАН КАЙ-ШІ, ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ АРМІЇ, ВИСТУПИВ ПРОТИ КОМУНІСТІВ І КАНТОНСЬКОГО УРЯДУ В ГАНКОВІ. — КОНФЕРЕНЦІЯ ПРАВИХ ПРОВІДНИКІВ ПАРТІЇ КУМІНТАН ДОМАГАЄТЬСЯ АРЕШТУВАННЯ БОРОДІНА І КОМУНІСТИЧНИХ ЧЛЕНІВ УРЯДУ. — ЧАН КАЙ-ШІ ПЛАНУЄ СФОРМУВАТИ В НАНКІНІ НОВИЙ УРЯД З ПРАВИХ ЕЛЕМЕНТІВ. — ГОВОРЯТЬ ТАКОЖ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ЗАКЛЮЧЕННЯ СОЮЗА МІЖ ЧАН КАЙ-ШІ А ЧАН ЦО-ЛІНОМ.

В партії Кумінтан, що керує визвольною боротьбою в Китаю, наступив розкол, про який вже від довгого часу ходили слухи. Умірковані націоналісти виступили явно проти комуністів, які входять до партії Кумінтан і є членами кантонського уряду, і в той спосіб вивязалися завзята боротьба між обома сторонами. На чолі уміркованих стоїть генерал Чан Кай-Ші, головний командант кантонської армії. Комуністи мають знову контролю над кантонським урядом у Ганкові. Таким чином Чан Кай-Ші, як військовий чоловік, виступив проти своєї цивільної влади, якій прирік підчинятися в політичних справах.

Минулої п'ятниці в Нанкіні відбулася конференція визначніших членів правого крила партії Кумінтан, яку скликав генерал Чан Кай-Ші. На цій конференції оскаржено уряд в Ганкові й поставлено йому ряд домагань.

Ухвалені резолюції домагаються арештування певних радикальних провідників, як

“ворогобників публичного порядку в Китаю”. Серед тих, що вичислені по імені, є Михайло Бородін, до радник кантонського уряду; Юрій Су Чен, міністер справедливості; Чен Ту-Тсіу, провідник китайської Комуністичної Партії; Тун Пін-Шан, міністер рільництва; Тен Ся-Та, відомий робітничий діяч, та 15 інших.

Міністра закордонних справ Евгена Чена не згадується в резолюціях. На конференції було сказано про нього, що він не є дійсним комуністом, лише орудує в руках Бородіна і інших радикальних провідників.

Звідолення з Китаю вказують на те, що генерал Чан Кай-Ші та його сторонники утворили новий уряд в Нанкіні.

Деякі звідолення кажуть навіть, що Чан Кай-Ші утворив союз з відомим реакційним генералом Чан Цо-Ліном, військовим губернатором Маньчжурії, який контролює тепер пекінський уряд і приказав був напасти на радянську амбасад у Пекіні.

ВІЙСЬКО ЧАН КАЙ-ШІ РОЗСТРІЛЮЄ КИТАЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

В одному Шангаю було 100 убитих і 250 ранених; сто тисяч робітників вийшли на страйк, щоб заарештувати проти терору генерала Чан Кай-Ші.

Заки ще наступив явний розкол між генералом Чан Кай-Ші а кантонським урядом, у Шангаю й інших містах прийшло минул. тижня до кровавої боротьби між організованими робітниками, що стоять за комуністами, а жовірками Чан Кай-Ші. Кажуть, що в самому Шангаю було 100 убитих і около 250 ранених, переважно комуністів.

Боротьба вивязалася з того, що військо Чан Кай-Ші робило наїзди на робітничі юні, які є опорою комуністів, і розстрілювало та арештувало радикальних робітників.

Генерал Пай Цун-Чі, вій-

ськовий командант шангайського округу й підчинений Чан Кай-Ші, видав прокламацію, якою розвязав Загальну Робітничу Юнію в Шангаю. Він заборонив також мітинги, страйки й демонстрації масового характеру.

Щоб заарештувати проти наїздів і вбивств робітників, червоної робітничої юні в Шангаю проголосили генеральний страйк, на який вийшло 100 тисяч робітників.

Минулої п'ятниці, як подавали звідолення, в Шангаю й інших містах панував вже спокій, розуміється, тимчасовий.

РОБІТНИКИ ПЯТНЮТЬ ЧАН КАЙ-ШІ ЯК КОНТРРЕВОЛЮЦІОНЕРА.

ШАНГАЙ, 15. квітня. — Великий масовий мітинг у Ганкові, що відбувся сьогодні, нап'ятував Чан Кай-Ші і його сторонників як контрреволюціонерів та запросив Фен Ю-Сяна, званого як “християнського генерала”, щоб він злучився з ганковським урядом і псевд боротьбу проти генерала Чан Кай-Ші.

Попередньо масовий мітинг нап'ятував Чан Кай-Ші за його напади в минулих пару

днях на робітничі юні в Шангаю та сусідніх містах.

У своїй ноті Чен пропонує утворити міжнародно комісію, яка мала би вирішити, хто є відповідальний за ці події.

КОМІНТЕРН КАЖЕ, ЩО ЧАН КАЙ-ШІ ЗАПРОДАВСЯ ЧУЖИНЦЯМ.

Маніфест Комуністичного Інтернаціоналу гостро пиятує генерала за розстріл робітників, жінок і дітей.

МОСКВА, 16. квітня. — Комуністичний Інтернаціонал видав маніфест, в якому гостро нап'ятував генерала Чан Кай-Ші, головного команданта кантонської армії, за його розстріл з лівим крилом партії Кумінтан і націоналістичним урядом у Ганкові. Маніфест був надрукований у всіх московських ранішніх газетах.

Протестуючи проти імперіалізму генерала, маніфест ставить Чан Кай-Ші нарівні з імперіалістами за те, що він

“продав себе чужинцям, розстрілює робітників і розстрілює жінки, включаючи жінок і дітей”.

Маніфест атакує також Лігу Націй як найбільш гіпокритичне тіло, яке було коли зібрано. Він заявляє, що пролетаріат мусить перешкодити всім способам дальшому висиланню зброї й війська до Китаю.

Всі ранішні газети остерігаються перед небезпечкою для справи революції в Китаю через зраду в рядах Кантонців.

СПРАВА САККА Й ВАНЗЕТИ У СТЕЙТОВІЙ ЛЕГІСЛЯТУРІ.

Стейтвий прокуратор каже, що увільнення засуджених лежить виключно в руках губернатора.

БОСТОН, Массачусетс, 12. квітня. — Роланд Д. Соер, член стейтвотвї легіслятури і конгресіональний піп, вінс у легіслятурі резолюцію в справі Сакка й Ванзети.

Резолюція домагається, щоб легіслятура передала справу засуджених для розслідування спеціальной комісії, зложеної з п'ятиох членів, яких мав би назначити стейтвотвї губернатор. Один член мав би бути суддею, два інші мали би бути адвокатами, а два останні можуть бути якоїнебудь професії. Вони мали би розслїдити спосіб переведення справи проти обох засуджених і в найближшю часі здати звіт зі свого слїдства.

Тимчасом до стейтвотвї губернатора Фулера напливає маса протестів проти смертних присудів для Сакка й Ванзети. Зі всіх сторін світа приходять протести з заявами, що присуди є несправедливі.

БОСТОН, Массачусетс, 15. квітня. — Стейтвотвї прокуратор Рїдінг повідомив членів стейтвотвї легіслятури, які плянують законодавчу акцію, щоб вратувати від смерті Ніколя Сакка й Бартоломея Ванзети, що повна власть вратувати засуджених робітників спочиває в руках губернатора стейту.

Він сказав, що законодавча акція легіслятури не буде мати ніякого впливу на справу, вирішення якої залежить тепер виключно від губернатора.

Оборончий комітет Сакка й Ванзети одержує щодня сотки телеграм, в яких прирікається піддержку, та листи з чеками на оборону засуджених.

З'їзд онтерійської секції канадської партії праці.

ГЕМИЛТОН, Онт., 15. квітня. — В Гемилтоні відбувається тепер річна конвенція онтерійської секції Канадської партії Праці.

З ухвалених резолюцій одна домагається скасування присуду, виданого для Е. В. Стерї з Торонто, якого обвинувачують за “богохульний пашквіль”; інша похваляє думки, висловлені членкинею парламенту Егнес МекФейлд в листі до шкільних дітей її округу, відносно політики Британії в Китаю.

Інша резолюція пропонує, щоб муніципалі позакладали материнські клініки, де жінки лікарі давали би інформації про контроль народжень.

Торонтоський міський комітет жидівського національного робітничого союзу виступив з Канадської партії Праці. В листі до конвенції він каже, що партія стала додатком до Комуністичної партії й уживає назву “Праці” на те, щоб закрити свою комуністичну діяльність і здобути престиж і голоси.

ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІЇ ЗГІНУЛО ДЕВ'ЯТЬ ОСІБ.

ШКАГО, 16. квітня. — Підчас сильної експлозії, яка знищила бльок склепів і померщан на заді в західній частині міста, згинуло сьогодні дев'ять осіб, членів двох родин. Після експлозії розпочався вогонь. Причина експлозії не встановлена.

НА ЛИТВИ ВИКРИТО ЗМОВУ ПРОТИ УРЯДУ.

ЛОНДОН, 14. квітня. — Телеграми з Ковна повідомляють, що на Литві викрито змову проти фашистського уряду генерала Сметони, після чого розвязано литовський парламент. Мають відбутись нові вибори до парламенту.

ПОЛІЦІЯ СТЕРЕЖЕ МІНІСТРА І АМБАСАДИ.

ЖЕНЕВА, 14. квітня. — Женевські детективи стережуть сьогодні американського міністра Гібсона, який боїться атаків зі сторони швейцарських симпатиків Сакка й Ванзети.

Американська легация в Берні, у Швейцарії, є також під вартою.

З поставленням варті коло американської легации в Берні, чотири амбасди й легации Злучених Держав в Європі є під охороною поліції, щоб не допустити до нападів на них на знак протесту проти смертних присудів, виданих на Сакка й Ванзети в Массачусетс. Варту поставлено коло американських амбасад в Лондоні, Парижі й Берліні.

ТЕЛЕГРАМА ЧЕНА ДО РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ.

МОСКВА, 12. квітня. — Еген Чен, кантонський міністер закордонних справ, надіслав до радянського уряду телеграму, в якій висловлює глибокий жаль з приводу нападу реакційних сил на радянську амбасад у Пекіні.

Він каже, що кантонський уряд потягне до відповідальности тих, що нарушили ексєрїторіяльні права Радянського Союзу.

В Москві відбулася велика демонстрація для заарештування проти нападу на радянську амбасад у Пекіні.

СТУДЕНТИ УНІВЕРСИТЕТУ В ОБОРОНІ КИТАЮ.

НЬО ЙОРК, 13. квітня. — Конференція студентів Колумбійського університету, що відбулася в театрі МекМилен, заявила проти примусових військових вправ в американських школах.

74 голосами проти 3 конференція ухвалила резолюцію, в якій домагається відкликання американських збройних сил з Китаю, скасування нерівних договорів з Китаєм і визнання кантонського уряду.

КОМПАНІ ПРІСУДЖЕНО ЗАПЛАТИТИ \$5,000.

Перед лавою присягнули у Вінніпегу велася минулого тижня розправа проти Вінніпегської Електричної Компанії за \$25,000, яких домагалися Флоренс і Гертруд Саймонс за убиство їх батька компанійною стрічкаркою в серпні минулого року. Позиваюча сторона дсказувала, що причиною смерті було недбалство мотормена. Суддя Корен, перед яким велася розправа, видав вирок, що компанія має заплатити дочкам убитого \$5,000.

В БЕЛЬПІСЬКИХ МАЙНІ УБИТО 8 МАЙНЕРІВ.

МОНС, Бельгія, 16. квітня. — Підчас експлозії в копальні в Естїнес, 10 миль від Монсу, згинуло сьогодні 8 майнерів і 12 було тяжко ренених.

АМЕРИКА ДАЄ ПОЗИЧКУ ЮГОСЛАВІ.

БІЛГОРОД, Югославія, 14-го квітня. — Ньоркські банкири запропонували Югославії залізничну позичку в сумі 30 мільонів доларів.

АЛКАНТЕ, Іспанія, 16. квітня. — Підчас бурї на Середземному морі цього тижня втопилася в Аліканте вісім осіб. Більше як 70 малих кораблів затонуло.

ПОЛАГОДЖЕННЯ СПОРУ МІЖ ШВАЙЦАРІЄЮ А РАД. СОЮЗОМ.

Швайцарія висловила жаль за убиство Вороського й дасть грошеве винагородження для родини убитого.

МОСКВА, 15. квітня. — Народній комісаріят закордонних справ оповістив, що в Берліні підписано сьогодні угоду, якою полагоджено довготривалий спір між Радянським Союзом а Швайцарією ізза убивства Вацлава Вороського, радянського представника на Льозанську конференцію у 1923 році.

Оповіднення каже, що Швайцарія висловила жаль за убиство Вороського швайцарським інженером Мавриєм Конрадом, якого пізніше увільнено, та за поранення Гармана Аренса, представника радянської пресової агенції, який був з Вороським у часі його убивства.

На підставі угоди Швайцарія має дати грошеве винагородження для родини убитого радянського представника.

Офіційне оповіднення каже, що між обома урядами розпочнуться переговори відносно всіх неполагоджених справ між обома країнами і кінчатись такою заявою:

“Оцим оба уряди заявляють, що конфлікт між їхніми двома країнами є зліквідований і загострені кроки по обох сторонах знесени”.

МОСКВА, 16. квітня. — Речник народнього комісаріят закордонних справ заявив сьогодні, що ліквідація довготривалого спору між Радянським Союзом а Швайцарією через убиство Вацлава Вороського, радянського делегата на Льозанську конференцію в 1923 році, не привертє дипломатичних зносин між обома країнами.

Зносини Радянського Союзу зі Швайцарією є тепер такі самі, як з Голляндією, Бельгією та іншими державами, що не визнають радянського уряду, сказав речник комісаріят. Розуміється, підписана угода усуває підставу для існування бойкоту Швайцарії й радянський уряд є готовий розпочати переговори для прирнення зносин, якщо Швайцарія є до цього готова.

Р. МЕКДОНАЛД ПРИЗНАЄ ЗРІСТ СИЛИ КОМУНІЗМУ В АНГЛІЇ.

НЬО ЙОРК, 16. квітня. — До Ньо Йорку прибув вчера Рамсей МекДоналд, провідник британської партії Праці й бувший т. зв. робітничий прем'єр Великої Британії. В розмові з кореспондентами він заявив, що консервативний уряд Болдвина спартачив китайську ситуацію й буде повалений. Він предсказував також, що введовзі Партія Праці буде знову при владі у Великій Британії.

В своїй розмові МекДоналд порушив ріжні питання, однак цілком відмовився сказати щонебудь про справу Сакка й Ванзети, проти засудження котрих протестує робітничтво цілого світа, а навіть ліберальна буржуазія.

Одне мусів признати Рамсей МекДоналд у розмові з журналістами, а це зріст комунізму у Великій Британії. Він сказав, що протягом останніх пару місяців сила комунізму в Англії збільшилася. Він приписує це двом причинам: “цілковитий поразці майнерів і свого рода чужоземному законодавстві, яке вводить теперішній уряд”.

Але МекДоналд потїнає себе тим, що, мовляв, сила комунізму “лише тимчасова і вплинула на Партію Праці дуже мало”.

Цікаво, що МекДоналд приїхав до Злучених Держав, як він каже — на “мелянхольну візиту”, якраз тоді, коли у Великій Британії розпочинається боротьба робітничтва проти антирейд-юнійного законопроект уряду.

Це власне інколираше свідчить, який з нього “робітничий провідник”.

УГОРСЬКИМ КОМУНІСТАМ І СОЦІЯЛІСТАМ ГРОЗИТЬ СМЕРТЬ.

БУДАПЕШТ, 12. квітня. — Трийцять один комуніст і робітничих провідників стали сьогодні на суд і їм грозить кара смерті. Розправа буде вестись перед спеціальним военним судом, що був неславно створений гортвським білим терором. Суд має повне право видати смертний присуд, що означає, що засуджена особа є повішена за дві години.

Бувший народній комісар Золтан Шанто й 30 інших є на суді лише за те, що розповсюджували комуністичні летючки. Однак їх обвинувачується за “спробу повалити державу”.

Робітничтво по цілій Європі слїдять за рішенням угорського суду. Союз Угорщини

ТРИ СТОПИ СНІГУ В НЕБРАСЦІ І ВАЙОМІНГІ.

СКАТСБЛОФ, Небраска, 14. квітня. — Близько три стопи снігу вкрили сьогодні цілу західню Небраску, Вайомінг та Полудневу Дакоту. Потяги опізняються і багато автомобілів стоять в снігу на дорогах.

ОТТАВА, 16. квітня. — Сенатор В. Б. Рос з Галїфаксу, провідник консервативної партії в сенаті, зрєдїнував сьогодні з того становища.